

Mojkovac, decembar 2023. godine

Izveštaj o radu i finansijski izveštaj Turističke organizacije Mojkovac za 2023. godinu

Turistička Organizacija Mojkovac

Predlog

Crna Gora
Opština Mojkovac
Turistička organizacija

Broj: 01/612-2023
Mojkovac, 29.12.2023. god

S A D R Ž A J

U V O D.....	3
1. Djelatnost i zadaci Turističke organizacije Mojkovac	4
1.1. Organi upravljanja Turističke organizacije Mojkovac	6
1.2. Prihodi Turističke organizacije Mojkovac.....	6
1.3. Osnovna sredstva Turističke organizacije Mojkovac	6
1.4. Zaposleni u Turističkoj organizaciji Mojkovac	7
2. Informativno - propagandna djelatnost Turističke organizacije Mojkovac u 2023. godini	8
2.1. Učešće na sajmovima.....	9
2.2. Informativna djelatnost	9
2.2.1. Poslovanje turističko – informativnog centra.....	10
2.2.2. Redizajn web stranice Turističke organizacije Mojkovac.....	10
2.2.3. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na društvenim mrežama	11
2.2.4. Saopštenja, intervjui, štampani mediji i dr.	11
2.3. Izrada propagandnog materijala.....	12
2.3.1. Video materijal	12
2.3.2. Štampani materijal.....	12
2.3.3. Ostale promotivne aktivnosti.....	12
3. Održane manifestacije u 2023. godini	14
4. Ostale aktivnosti Turističke organizacije Mojkovac u 2023. godini	20
4.1. Učešće Turističke organizacije Mojkovac na radionicama i seminarima.....	23
5. Ostvarena saradnja u 2023. godini	25
6. Smještajni kapaciteti i turistički promet u 2023. godini.....	26
7. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac	31
7.1. Prednosti i šanse.....	31
7.2. Nedostaci i izazovi.....	32
Z A K L J U Č A K.....	34

U ovom izvještaju detaljnije ćemo analizirati postignuća, identifikovati trendove koji su oblikovali naš rad te opisati sve aktivnosti koje su doprinijele jačanju turističke ponude naše opštine.

Našim proaktivnim pristupom promociji destinacije, implementacijom marketinških kampanja i saradnjom s lokalnim institucijama, znatno smo povećali prepoznatljivost naše destinacije. Uz to, angažovali smo se u stvaranju atraktivnih turističkih sadržaja i događaja, podstičući tako interes posjetilaca. Sve to rezultiralo je unapređenjem turističke infrastrukture, stvaranjem novih doživljaja te pružanjem visokokvalitetnih usluga turistima. Kroz ove napore u 2023. godini značajno smo doprinijeli rastu turizma u Mojkovcu. Naša organizacija je takođe aktivno radila na edukaciji lokalnog stanovništva o važnosti turizma, podstičući odgovoran turistički pristup. Kroz razne inicijative stvorili smo pozitivan uticaj na lokalno stanovništvo. Povećali smo saradnju sa medijima, digitalnim platformama i drugim partnerima kako bismo proširili doseg naše destinacije. Svi ovi napori zajedno doprinose rastu turizma te postavljaju temelje održivog razvoja turizma na području Mojkovca.

Tokom protekle godine, Turistička organizacija Mojkovac postigla je značajne ciljeve u promociji Mojkovca, privlačenju turista te unapređenju turističke infrastrukture. Uz izazove koje je donijela globalna situacija, uspjeli smo da se prilagodimo novim uslovima i da doprinesemo rastu turizma u našoj opštini.

U V O D

Na osnovu člana 14 stav 3 tačka 3, člana 28 stav 1 Zakona o turističkim organizacijama (Sl. list RCG br. 11/04 i 46/07 i Sl. list RCG br. 73/10, 40/11, 45/14, 42/17, 027/19), i člana 26 stav 1 tačka 1 Statuta TO Mojkovac (Sl. list RCG - opštinski propisi, br. 3/07 i opštinski propisi, br. 37/22) Turistička organizacija Opštine Mojkovac donosi Izvještaj o radu i finansijski izvještaj Turističke organizacije Mojkovac za 2023. godinu koji je usvojen od strane Izvršnog odbora TO Mojkovac dana _____ godine odlukom br. _____, a na Finansijski izvještaj dobijeno je pozitivno mišljenje od Nadzornog odbora Turističke organizacije Mojkovac odlukom broj _____ i koji je usvojen od strane Skupštine TO Mojkovac dana _____ godine odlukom br. _____.

8. pružanje informacija gostima o raspoloživim smještajnim kapacitetima u primarnim i komplementarnim ugostiteljskim objektima, ugostiteljskim objektima za pružanje usluge djelovanja,
7. realizovanje programa aktivnosti boravka studijskih grupa i novinaru na teritoriji svog životne sredine i kulturnog naslijeđa,
6. podsticanje i organizovanje akcija usmjerenih na zaštiti i očuvanju turističkog prostora, turistički promet,
5. podsticanje aktiviranja područja opštine Mojkovac koja nijesu ili su nedovoljno uključena u sportskih i drugih manifestacija, koje doprinose obogaćivanju turističke ponude,
4. podsticanje, koordiniranje i organizovanje kulturnih, umjetničkih, zabavnih, privrednih, dogovaranja, utvrđivanja i sprovođenja politike razvoja turizma na teritoriji opštine Mojkovac,
3. saradnja sa pravnim i fizičkim licima, udruženjima i nevladinim organizacijama koja za predmet poslovanja imaju turističko-ugostiteljsku ili njoj komplementarnu djelatnost u cilju stvaranje uslova za aktiviranje turističkih resursa na teritoriji opštine Mojkovac,
1. unaprijeđenje i promocija izvornih vrijednosti područja opštine Mojkovac za koju je osnovana,

Zadaci Turističke organizacije Mojkovac su:

- unaprijeđenje opštih uslova boravka turista, kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta područja Mojkovca;
- razvijanje svijesti važnosti turizma, kao i o privrednim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unaprijeđenja svih elemenata turističkog proizvoda određenog područja, a posebno zaštite životne sredine i kulturne baštine;
- podsticanje razvoja turističke infrastrukture i pružanje informacije turistima.

Djelatnost Turističke organizacije Mojkovac obuhvata:

Turistička organizacija Mojkovac ima status pravnog lica, sa pravima i obavezama utvrdjenim Zakonom, Odlukom o osnivanju Turističke organizacije Mojkovac i Statutom. Osmivač Organizacije je Opština Mojkovac.

1. Djelatnost i zadaci Turističke organizacije Mojkovac

1. dostavljanje prijave i odjave boravka u skladu sa zakonom,
12. saradnja sa organima i tijelima opštine Mojkovac u cilju donošenja i sprovođenja lokalnih mjera za poboljšanje uslova boravka turista na teritoriji opštine Mojkovac,
13. saradnja sa lokalnim udruženjima i nevladinim organizacijama iz oblasti turizma i ugostiteljstva i njima komplementarnim djelatnostima,
14. saradnja sa turističkim organizacijama opština u Crnoj Gori,
15. sprovođenje anketa i drugih istraživanja u cilju utvrđivanja ocjene kvaliteta turističkog proizvoda na teritoriji opštine Mojkovac,
16. donošenje strateških dokumenata, studija i polaznih osnova za razvoj turizma na teritoriji opštine Mojkovac,
17. izrada izvještaja i informacija za potrebe Nacionalne turističke organizacije i opštine Mojkovac,
18. obavljanje i drugih poslova u cilju promocije turističkog proizvoda na teritoriji opštine Mojkovac,
19. prikupljanje i ažuriranje podataka o turističkoj ponudi opštine i njihovo objavljivanje na svojoj internet stranici,
20. učešće u realizaciji projekata za razvoj i diverzifikaciju turističke ponude,
21. izrada turističko-propagandnog i drugog informativnog materijala,
22. pružanje informacija o radnom vremenu zdravstvenih ustanova, banaka, pošte, trgovine i drugih informacija potrebnih za boravak turista,
23. vođenje evidencije u cilju kontrole i izdavanja i korišćenja smještajnih jedinica u vikend stanovima, u saradnji sa organima lokalne uprave i sačinjavanje izvještaja koji najmanje dvomjesečno dostavlja Ministarstvu,

Osnovna sredstva TO Mojkovac su: montažni objekti, kompjuterska i telekomunikaciona oprema u poslovnim prostorijama, kancelarijski namještaj i oprema, oprema za grijanje, oprema za sportske aktivnosti: planinska bicikla, kajaci za mirne vode, krplje, šatori i oprema za kampovanje, ka i druge pokretne stvari. U ovoj godini vrijednost sredstava je povećana za

1.3. Osnovna sredstva Turističke organizacije Mojkovac

- Obavljanja privrednih djelatnosti u skladu sa Statutom.
- djelatnosti i online- internet prodajom)
- Iz drugih izvora u skladu sa zakonom /prodajom suvenira, obavljanjem izdavačke
- Sredstava ostvarenih kroz strateška partnerstva i participacije;
- Kredita;
- Dobrovoljnih priloga (donacija);
- Sredstava budžeta Opštine Mojkovac;
- Turističke takse;
- Izletničke takse;
- Boravišne takse;
- Članskog doprinos;

Turistička organizacija ostvaruje prihode iz sljedećih izvora:

1.2. Prihodi Turističke organizacije Mojkovac

- Dužnost Predsjednika obavlja predsjednik Opštine Mojkovac. Mandat organa organizacije traje četiri godine.
- Organi Turističke organizacije Mojkovac su:
1. Skupština;
 2. Izvršni odbor;
 3. Nadzorni odbor;
 4. Predsjednik.

1.1. Organi upravljanja Turističke organizacije Mojkovac

- 27.saradnja sa istim i sličnim organizacijama van Crne Gore.
- 26.dostavljanje godišnjeg plana za unaprijeđenje i razvoj turizma na uvid i odobrenje Nacionalnoj turističkoj organizaciji,
- 25.procjena neobuhvaćenog turističkog prometa na nivou opštine Mojkovac,
- 24.vodenje evidencije o naplati boravišne takse, izletničke, turističke takse i članskog doprinos,

- Izveštaj o radu i finansijski izvještaj Turističke organizacije Mojkovac za 2023. godinu
- Iznos montažnih objekata u vlasništvu Turističke organizacije i to: objekta suvenirnice, namještaja u istoj i drvenih kućica, kao i za maketu Srednjovjekovnog Brskova. Sve to se konstatovalo godišnjim popisom i obračunatom amortizacijom osnovnih sredstava. Na osnovu popisa ukupna vrijednost osnovnih sredstava u Turističkoj organizaciji Mojkovac iznosila je 35.433,50 eura, troškovi obračunate amortizacije u 2023. godini iznose 3.793,91 eura te neopisana vrijednost osnovnih sredstava na kraju 2023. godine iznosi 12.986,06 eura.
- #### 1.4. Zaposleni u Turističkoj organizaciji Mojkovac
- Turistička organizacija Mojkovac je za realizaciju poslova predviđenih Programom rada u 2023. godini imala:
- jedno lice na mandatu (direktor Stručne službe);
 - troje zaposlenih na neodređeno vrijeme:
 - savjetnica za međunarodne odnose i razvojne projekte,
 - savjetnica za administrativne poslove i marketing i
 - ekonom;
 - zaposleni na određeno vrijeme po Ugovoru:
 - računovoda,
 - higijenicarka.
 - šest osoba, periodično raspoređenih, na sezonskim poslovima u Info centru, i to na poslovima prijave i odjave boravka gostiju, kao i na poslovima pružanja informacija o turističkoj ponudi i komuniciranja sa turistima i drugim zainteresovanim strankama;
- Pored toga, u 2023. godini koristili smo mogućnosti zapošljavanja lica preko dostupnih poziva, i to:
- Na program "Stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem" dva lica su bila angažovana od 15.01. do 15.10.2023. godine, što je finansirano od strane Uprave za kadrove.
 - Na program Zavoda za zapošljavanje Crne Gore pod nazivom "Osposobljavanje za samostalan rad" i "Javni rad" koje je u potpunosti finansirao ZZCCG, u Turističkoj organizaciji Mojkovac angažovano je 8 lica i to:
 - Na program "Javni rada" tri lica sa evidencije ZZCCG na period od tri mjeseca, zaključno sa 24.10.2023. godine;
 - Na program "Osposobljavanje za samostalan rad" pet lica sa evidencije ZZCCG na period od šest mjeseci, zaključno sa 18.01.2024. godine.

- *Web sajt:* Zvanični sajt Turističke organizacije Mojkovac je <https://www.mojkovac.travel>
 - You tube kanal: <https://www.youtube.com/channel/UCUxQsP0ZBErJp5UD7YxwxJQ>
 - Twitter - <https://twitter.com/mojkovac>
 - Instagram - <https://www.instagram.com/explore/tags/mojkovac/>
 - Facebook - <https://sr-rs.facebook.com/TOMOJKOVAC/>
- tube kanal.
- *Online platforme* (uključujući i društvene medije): Online platforma na kojima ostvarujemo marketing komunikaciju su Google, Facebook, Instagram, Twitter i You redovno koristi medije kao što su: TV stanice, časopise, radio stanice, itd.
 - *Klasični mediji:* Danas, klasični mediji i dalje imaju važnost, pa naša organizacija prenošenja poruka/sadržaja.
 - *Email:* Ovaj kanal komunikacije nam predstavlja veoma efikasan način masovnog korespondencija pismima značajno smanjena.
 - *Klasična pisma:* Ovaj kanal komunikacije (poslovna pisma, poslovne ponude, zahtevi za saradnju i sl.) u odnosu na nekoliko godina ranije manje se koristi obzirom da je klasična dalje doprinosi poboljšanoj efikasnosti u poslovanju.
 - *Telefon, Viber, WhatsApp, Messenger:* Iako je ovo jedan od starijih načina oglašavanja, i Turistička organizacija Mojkovac koristi slijedeće marketing kanale:
- omogućava znatno nižu cijenu promovisanja.
- informisanja i promocije nam je ujedno i najpristupačniji, jer u poređenju sa ostalim medijima informacije o ponudi Mojkovca na nacionalnom i internacionalnom tržištu. Ovakav model raznovrsnosti i inovacijama kada su objave na društvenim mrežama u pitanju (YouTube, Facebook, Instagram, Twitter). Trudili smo se da na najbolji način učinimo dostupnim kontinuirano radili na vizuelnom identitetu web portala www.mojkovac.travel, kao i na učvrstili smo saradnju sa stvaraočima javnog mnjenja (novinari, fotoreporteri, snimatelji) i Marketing aktivnostima u 2023. godini, radili smo na pozicioniranju trenutne turističke ponude, saradivala sa relevantnim subjektima u cilju bolje valorizacije i promocije ponude.
- Turistička organizacija Mojkovac je i u 2023. obavljala informativno - propagandnu aktivnost i
- ## 2. Informativno - propagandna djelatnost Turističke organizacije Mojkovac u 2023. godini

2.1. Učešće na sajmovima

Kako su sajmovi jedinstvena prilika sveobuhvatnog predstavljanja turističke ponude, susreta sa poslovnim partnerima i istraživanja tržišta, a kako je cijena participacije uz dodatne troškove visoka, čak i po nekoliko hiljada eura, često je predstavljala ograničenje imajući u vidu skroman budžet naše organizacije. Medutim, Nacionalna turistička organizacija je u novembru mjesecu 2022. godine donijela odluku o ustupanju dijela prostora na sajmovima lokalnim turističkim organizacijama u cilju razvoja i promocije turizma u turistički manje razvijenim i nerazvijenim područjima Crne Gore. Shodno ovoj odluci Turistička organizacija Mojkovac je ostvarila pravo na promociju na ustupljenom dijelu prostora bez plaćanja participacije, što će značajno smanjiti troškove sajamskih aktivnosti.

Koristeći tu priliku, Turistička organizacija Mojkovac predstavila je ponudu na **44. Medunarodnom sajmu turizma u Beogradu**, uz podršku NTO CG. Riječ je o najvećoj turističkoj manifestaciji u jugoistočnoj Evropi sa oko 400 izlagača iz više od 25 zemalja i oko 30 hiljada posjetilaca. Sajam je trajao od 23. do 26. februara.

Turistička organizacija Mojkovac uzela je i učešće na **33. Sajmu turizma i aktivnog turizma Alpe-Adria, Ljubljana, Slovenija**, od 15. do 18. februara 2023. godine. Na Sajmu turizma Alpe-Adria u Ljubljani, Crna Gora se predstavila kao zemlja partner. Sajam je bio specijalizovanog karaktera i odnosi se na aktivni turizam i predstavljao je jedan od najprestižnijih sajмова ove vrste u regionu. Na ovogodišnjem sajmu predstavilo se više od 300 izlagača.

2.2. Informativna djelatnost

Turistička organizacija Mojkovac obavija informativno propagandnu djelatnost, promociju svih dešavanja i atraktivnosti sa cjelokupnom ponudom opštine Mojkovac. Tokom cijele godine, a posebno u periodu od maja do novembra mjeseca, svi vidovi informisanja su brojni i raznovrsni. I u 2023. godini radili smo na prikupljanju podataka o turističkoj ponudi, davali blagovremne i tačne informacije svim zainteresovanim putem e-mail – a, telefona, kao i u direktnom kontaktu u samim prostorijama Turističke organizacije i Turističko informativnog centra, a posjetioци našeg Web-site, Facebook i Instagram stranice mogli su dobiti veliki broj redovno ažuriranih informacija.

Iskustvo boravka u Mojkovcu sada će biti još bolje, a novi sajt sa modernim dizajnom i dodatnim funkcijama, koje smo pažljivo pripremili, predstavice turističku ponudu našeg grada na najbolji način. Na sajtu je radeno više mjeseci, a upućen je i poziv za predstavljajući ponude na sajtu Turističke organizacije Mojkovac, koji je neograničenog trajanja. Naš plan bio je da okupimo sve naše sugradane i sugradanke koji nude registrirani smještaj ili se bave pružanjem usluga u

sajta na njemačku, engleski i ruski jezik. Ponudu Mojkovca. Sajt je u decembru završen, a trenutno se radi na poslovanju u vezi prevoda riješenju za sve koji ga posjete, koji će na marketinški primamljiv način predstaviti kompletnu započeli smo aktivnosti na potpunom redizajnu sajta, pojednostavljenom i funkcionalnijem Turistička organizacija ima novi i unaprijeđeni web sajt www.mojkovac.travel. U 2023. godini

2.2.2. Redizajn web stranice Turističke organizacije Mojkovac

Postigli smo zacrtani cilj - brojni turisti koji su posjetili info centar iskazivali su veliko zadovoljstvo i zahvalnost. I dalje ćemo kontinuirano raditi na unapređenju poslovanja turističkog info centra, a sve u cilju što efikasnije promocije turističkih potencijala Mojkovca.

Pored toga, u info centru su se, u skladu sa Zakonom o strancima, vršili poslovi prijave i odjave boravka stranaca, uz pruženu mogućnost svim registriranim pružiocima usluga smještaja, koji nemaju tehničke mogućnosti za elektronsku prijavu i odjavu stranaca da istu vrše preko Info centra.

Podijeljen je veliki broj kataloga, brošura, flajera, turističkih mapa, vodiča... Informacija, turistima je na raspolaganju bio besplatno-reklamno-propagandni materijal. Turisti iz: Francuske, Njemačke, Belgije, Poljske, Češke, Velike Britanije, Izraela itd. Pored staze, rafting), za programe turističkih agencija itd. Informacije u info centru najviše su tražili hotelskom i privatnom smještaju, aktivni turizam (planinarenje, kanjoning, biciklizam, pješacke najviše bili zainteresovani za: kanjon rijeke Tare, Bjelasicu, Sinjajevinu, gastro ponudu, cijene u svoj materijal koji će biti na raspolaganju turistima. Turisti koji su posjetili info – centar su Mojkovca i Crne Gore, uz otvorenu mogućnost svim pružiocima usluga u turizmu da donesu promotivni materijal flajerima, brošurama, katalogima, koji promovisu turističku ponudu različite vrste promotivnog materijala. Zato smo tokom 2023. godine kontinuirano dopunjavali naš atrakcijama, turističkim dogadajima, mogućnostima smještaja i ishrane u našem gradu, kao i opštine Mojkovac. U info centru turisti su svakodnevno mogli da dobiju kompletnu informaciju o je aktivna promocija turističke ponude Mojkovca, promocija turističkih potencijala i privrede atrakativnoj lokaciji između dva mosta, a u neposrednoj blizini rijeke Tare, u 2023. godini vršena U turističko – informativnom centru Turističke organizacije Mojkovac, koji se nalazi na

2.2.1. Poslovanje turističko – informativnog centra

Kontakti sa brojnim medijima - radio i TV štanicama predstavljaju direktan način informisanja potencijalnih turista sa svim pojednostima o našoj kompletnoj ponudi. Saradivali smo, dostavljali informacije i gostovali u brojnim emisijama, na mnogim portalima i drugim medijima: RTV CG, TV Vijesti, TV 7, Gradska TV, TV E, Adria TV, TV Live Holiday, Radio S, Portal Mojkovac, portal "Share Montenegro", Mojkovacke novine, Dnevne novine Dan. Dakle, Turistička organizacija Mojkovac je u protekloj godini sa medijima saradivala intezivno i na najbolji mogući način.

2.2.4. Saopštenja, intervjui, stampani mediji i dr.

Video materijal, redovno ažuriramo i na You tube kanalu Turističke organizacije Mojkovac. Stranica na Instagramu mojkovac.travel ima 2.258 pratilaca i dostigla je veliki broj pregleda, a koristeći redovno popularnu alatu Reels, naši video snimci pregledani su preko 300.000 puta. pregleda.

odjeka govori podatak da je snimak sa manifestacije "Mojkovacka čorbijada" imao preko milion novostima iz oblasti turizma na nivou države. Ima 5.085 pratilaca. Koliko naša stranica ima gradskim aktuelnostima i događanjima Turističke organizacije Mojkovac, kao i svim značajnim Facebook stranica "Turistička organizacija Mojkovac" vodi se kao informativni servis o u online komunikaciju i oglašavanje putem društvenih mreža.

Sve veća popularnost društvenih medija rezultira time da gotovo svi društvene mreže koriste za prenošenje impresija drugim korisnicima. Povezanost tehnologije i putovanja jača je nego ikad jer korisnici upravo putem društvenih mreža promovisu i destinaciju dijeljenjem slika, zapisa, pozitivnih i negativnih iskustava. Turistička organizacija Mojkovac je uložila značajne aktivnosti

2.2.3. Prezentacija Turističke organizacije Mojkovac na društvenim mrežama

ugostiteljstvu, one koji se bave proizvodnjom suvenira ili su registrovani organski proizvođači, kao i one koji se bave pružanjem dodatnih usluga koje doprinose poboljšanju turističke ponude. Posjetioci naše veb sajta mogu dobiti veliki broj informacija o turističkim mjestima na području mojkovacke opštine, o kulturno istorijskim spomenicima, lokalnim atrakcijama, hotelima, privatnom smještaju, restoranima, manifestacijama, kao i drugi podaci značajni za mogobrojne posjetioce veb sajta, a poseban akcenat je na ruralnom turizmu i aktivnom odmoru.

- Izradeni su suvenirni od bio polimera: Spomenik Junacima mojkovacke bitke, Spomenik Serdaru Janku Vukotiću, Stari most, Manastir Dobričevića i Hram Hristovog roždestva.

2.3.3. Ostale promotivne aktivnosti

- Katalog seoskih domaćinstava sa teritorije Mojkovca pod nazivom *“Seoskim dzadama Mojkovca”* koji sadrži popis svih domaćinstava iz Mojkovca i na reprezentativan i marketinški primamljiv način prezentuje ruralne kapacitete naše opštine preveden je na njemački jezik.
- Izradeni su novi promotivni flajeri na engleskom i njemačkom jeziku – *“Aktivni odmor”* i *“Mojkovac vas očekuje”*.
- Izradena je Turistička mapa Mojkovca. Njena štampa je u toku.
- Uraden je veliki broj razglednica sa različitim motivima prirodnih i kulturno-istorijskih lokaliteta Mojkovca, kao i motivima za aktivni odmor.
- Štampani su distribuirani posteri i flajeri za sve manifestacije;

Turistički vodiči, brošure, flajeri i mape pružaju turistima ključne informacije o ponudi, atrakcijama, smještaju, transportu i drugim relevantnim sadržajima. Ovi materijali omogućavaju turistima da se bolje upoznaju sa destinacijom, planiraju svoje putovanje i iskoriste svoje vrijeme na najbolji način. Iako digitalni mediji i internet sve više utiču na promociju turizma, štampani materijali i dalje igraju važnu ulogu u pružanju informacija, inspiraciji turista i promociji destinacija. Ove godine smo obogatili štampani materijal, i to:

2.3.2. Štampani materijal

- U saradnji sa fotografom Sarom Krgović – video *“Prošćenske planine”*;
- U saradnji sa fotografom Nikolom Zindovićem – video *“Mojkovac fest 2023.”*
- Za potrebe zvaničnih društvenih mreža u saradnji i samostalno smo pripremili smo veliki broj video snimaka, koji imaju veliku preglednost, pa su te objave pregledane više od 300.000 puta.

Turistička organizacija Mojkovac je prateći interesovanja i potrebe turista u 2023. godini obogatila video materijal:

2.3.1. Video materijal

2.3. Izrada propagandnog materijala

- Izraden je veliki broj magnetna sa različitim motivima prirodnih i kulturno-istorijskih lokaliteta Mojkovca, kao i motivima za aktivni odmor.
- Održan je sastanak i promocija "Multimedijalne platforme za predstavljajanje regionalne turističke ponude Balkan" sa turističke organizacije sa sjevera u organizaciji LH Marketing holiday i Turističke organizacije Mojkovac
- U julu je održano Evropsko skyrunning prvenstvo. Skyrunning - trčanje po planini, na preko 2.000 mnv - ove godine okupilo je u Gusinju takmičare iz 34 države svijeta. Na Evropskom prvenstvu u Gusinju, Turistička organizacija Mojkovac, predstavila je svoju ponudu i ujedno promovisala trku "Skyrace Sinjavina 2023."

MOJKOVAČKI OTKOS 2023 - 24. juna 2023. godine od 07:00 h na prostoru Sportsko-rekreativne zone (plato nekadašnjeg Jalovišta) održala se manifestacija "Mojkovvački otkos" u organizaciji Turističke organizacije Mojkovac, Opštine Mojkovac i Komunalnog preduzeća "Gradac". Ovo je turistička manifestacija koja njeguje stare zanate i čuva tradiciju od zaborava. Svaha okupljanja velikog broja učesnika i posjetilaca i ručne, ne mašinske kosidbe, jeste povatak zaboravljenim tradicionalnim vještinama i zanatima, koji odslikavaju naše etno naslijeđe. Okupljanje kosaca bilo je u 7 časova, a od 11 časova osvjeteenje uz bogatu trpezu i umjetnički program u skladu sa našom kulturom i tradicijom. Nakon odmora i osvježenja, organizovan je takmičarski dio na kome su se najbolji kosaci nadmetali u svojim vještinama. Za prva tri mjesta obezbijedene su novčane nagrade. Posebnu zahvalnost dugujemo učesnicima koji su doputovali iz Vrbasa, Stare Pazove i Pjeveraja. Takmičarski dio manifestacije bio je izuzetno uzbudljiv i takmičarski duh je bio sveprisutan. Učesnici su pokazali izvanredne vještine u košenju. Bilo je impresivno vidjeti kako su se takmičari nadmašivali i u fer borbi proglašeni su najbolji: 1. mjesto Milenko Vlaović iz Mojkovca; 2. mjesto Radoš Kotlaja iz Pjeveraja i 3. mjesto Mico Mirđa iz Surduka, Srbija. Bilo je ukupno 19 takmičara. Održan je i bogat umjetničko-zabavni program na kome su nastupili kulturno-umjetničko društvo "Vesna", guslari Radovan Rosić i Mileta Pantović i Ženska pjevačka grupa "Dude". Naši tradicionalni partneri u održavanju ove manifestacije bili su Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i DDO "Green Dale" iz Mojkovca. Ova manifestacija za nas ima veliku važnost jer je kosidba duboko ukorijenjena u našoj kulturi i predstavlja jednu od komponenti našeg kulturnog identiteta. Kroz generacije, naši preci su se koristili tradicionalnim alatima i tehnikama kako bi održavali naše livade i pašnjake. Očuvanje ove prakse znači čuvanje veza s našom prošlošću i prenošenje vrijednosti na buduće generacije. To je način na koji možemo očuvati našu autentičnost i

PRVOMAJSKI URANAK I RAFTING - KAJAK SPUST 2023 - Manifestacija se održala 1. maja 2023. godine. Sa organizacijom rafting - kajak regate na dionici od kampa Rakovević do Starog mosta u Mojkovcu Turistička organizacija Mojkovac obilježava početak ljetnje turističke sezone i promovise rafting i kajak na dijelu Tare koji pripada našoj opštini. Ovo je jedna od najuzbudljivijih dionica na rijeci Tari, s prekrasnim krajolikom, koja nudi učesnicima nezabavno iskustvo. Bilo je oko 100 učesnika raftinga, raspoređenih u 12 čamaca i 2 kajaka. Nakon završetka raftinga, učesnici i veliki broj posjetioca su se opustili i odmorili na platu ispod Starog mosta uz muziku "Balkan benda" i pripremljeni gulaš. Učesnici su bili oduševljeni iskustvom i sigurno će se vratiti kako bi iskusili još jednu nezabornu avanturu. Cijelu avanturu pratio je Miki Dragičević sa ekipom poznate emisije "Wild beauty live".

Tokom 2023. godine organizovali smo gotovo sve manifestacije predviđene planom i programom, kao i neke dodatne.

3. Održane manifestacije u 2023. godini

SKYRACE SINJAJEVINA 2023 – U Mojkovcu, po treći put, organizovana je popularna trka "Skyrace Sinjajevina" u saradnji sa organizacijom Skyrunning Srbija i Crna Gora. Trka međunarodnog karaktera, sa trocifrenim brojem učesnika, održala se 19. avgusta 2023. godine. SkyRunning ili "nebesko trčanje" podrazumijeva kombinaciju trčanja i penjanja/pješčenja po različitim planinskim putevima. Format na trci "Sky Race", podrazumijeva da distanca mora imati dužinu između 22 i 34 km i da mora imati minimum 1.600 m n.v. uspona. Sve ove parametre Sinjajevina zadovoljava. Distanca je 34 km sa 2.000 m n.v. uspona. Ova sportska manifestacija na najbolji način promovise aktivni turizam ovog kraja, a moćna Sinjajevina sa stazom dugom 34 kilometra bila je ozbiljan izazov koji je zahitjevao veliki napor. Startovala je u selu Šitarica, a završila se na gradskom trgu u Mojkovcu. Sa rutom koja predstavlja najljepše i najnetaknutije dijelove planine Sinjajevine ova trka doprinosi podizanju svijesti kod mladih u lokalnoj zajednici da se bave sportom, podstiče aktiviranje ruralnih sredina, promociji netaknute prirode i

Stankovića - Santu Pantu.

MOJKOVAC FEST 2023 - Opština Mojkovac i Turistička organizacija Mojkovac 10. i 11. avgusta organizovale su, po četvrti put, manifestaciju "Mojkovac fest" uz Vlada Georgieva, vrhunskog pjevača i kantautora poznatog po emotivnim baladama. Nastup Vlada Georgieva izazvao je veliko interesovanje medija, kao i ljudi iz drugih gradova koji su prisustvovali u velikom broju, tako da je na koncertu zabilježeno prisustvo nekoliko hiljada ljudi. U okviru manifestacije "Mojkovac fest" mislili smo i na naše najmlađe. 12. avgusta pripremili smo dječju zabavu, punu igara, plesa, smijeha i raznih aktivnosti u kojima su mališani uživali uz Radojicu

Mojkovac", a za najorganizovaniju ekipu "Tomaševo".

3. mjesto - ekipa "Udruženje pčelara Cer". Za najveseliju ekipu proglašena je ekipa "ZRK proglašeni: 1. mjesto - ekipa "Udruženje ekonomista i Krkadžije, 2. mjesto - ekipa "Arheolozi" i pčelara "Cer". Žiri, sastavljen od kapitena svih ekipa, bodovao je svaku čorbu i za najbolje su Služba zaštite i spašavanja Mojkovac, Krkadžije, Udruženje ekonomista, Prijepolje i Udruženje Mojkovac, Tomaševo, Arheolozi, ZRK Mojkovac, Pjesnikova dolina, 30. avgust - Kafana Lovac, se kasnije našle na testu Mojkovčana i turista. Učestovale su sledeće ekipe: Šitarica, Opština godine okupila 12 mnogobrojnih ekipa koje su se takmicile u pripremanju najbolje čorbe, koje su tradicionalnu manifestaciju posjetio je veliki broj učesnika, kao i degustatora. Čorbijada je ove posjetioce događaja. Osim toga, posjetioци su mogli da uživaju u muzici i raznovrsnom piću. Ovu čorbe 2023". Čorba koju je pripremala ekipa organizatora, bila je potpuno besplatna za sve takmicile u pripremi najsočnijih i najukusnijih čorbi. Pobjednička ekipa dobila je titulu "Majstori Glavni događaj ove manifestacije bilo je takmičenje u kuvanju čorbe, na kojem su se ekipe kuhinje koja se održala u subotu, 22. jula, na prostoru Sportsko - rekreativne zone u Mojkovcu. **MOJKOVČKA ČORBIJADA 2023** – Manifestacija namijenjena svim ljubiteljima ukusne

"mobe" koja jača veze među ljudima i stvara osjećaj pripadnosti. nasjede. Pored toga, ovo je prilika za okupljanje i zajednički rad, uz podsjećanje na vrijednost

BOŽIĆNI BAZAR - U Mojkovcu je od 27. decembra do 10. januara 2023. godine prvi put održana manifestacija "Božićni bazar". Pored raznih aktivnosti koje smo u tom periodu organizovali, u autentičnim kućicama u centru grada mogli su se naći razni proizvodi, suveniri i pokloni koje izraduju lokalni proizvođači, umjetnici i zanatlije. Kućice su mogli koristiti za

DANI MEDA I ZDRAVE HRANE 2023 - manifestacija je održana 14. avgusta. Tradicionalna manifestacija Dani meda i zdrave hrane okupila je zaljubljenike u prirodne blagodeti i zdravu hranu. Organizator manifestacije bilo je Udruženje pčelara „Mojkovac“, u saradnji sa TO Mojkovac. Manifestacija je okupila više od 35 izlagača iz Crne Gore i Srbije, koju su predstavili najfinije proizvode koje priroda nudi. Ovaj događaj bio je prava prilika za istinske ljubitelje meda da urone u raznovrsnost ovog zlatnog dara prirode. Pored proizvoda od meda posjetioći su mogli da probaju i domaću rakiju, sokove, džemove i ostale domaće proizvode. Mogla se naći oprema za med i pčelarstvo, kao i suveniri lokalnih proizvođača. U okviru ove manifestacije, u večernjim satima na Gradskom trgu, upriličen je muzičko-zabavni program.

PARAGLIDING SHOW 2023 - Mojkovac je mjesto koje pruža izvanredne uslove za paragliding. Vremenski uslovi u Mojkovcu su idealni za paragliding tokom cijele godine. Mojkovac, okružen planinama, ima kao rijetko koji kraj idealna polješta, za sve moguće vjetrove. To su potvrdili brojniiskusni paraglidingeri. Upravo zbog tih karakteristika terena paragliding je značajan turistički potencijal Mojkovca. Zato smo 10. septembra organizovali "Paragliding Show" na kome se okupilo 15 strastvenih paraglidingerista iz Crne Gore, Rusije i Njemačke. Polješte je bilo sa Ckare, planina Sinjavina, sa koje se pruža spektakularan pogled na Mojkovac. Održani paragliding događaj bio je nezaboravno iskustvo te je dodatno promovisao strast prema ovom uzbudljivom sportu i potencijale koje Mojkovac nudi. Nakon događaja za učesnike i goste, organizovano je druženje uz ručak u Kampu Rakočević.

U okviru manifestacije "SkyRace Sinjavina", istog dana za naše najmlađe organizovali smo sportsko takmičenje "IGRE BEZ GRANICA". Učestovalo je 35 djece od 3. do 9. razreda, podijeljenih u tri kategorije. Na zanimljivom poligonu djeca su pokazala izuzetnu spretnost i sposobnost, kao i afinitete prema sportu, što nas posebno raduje. Ne sumnjamo da će u budućnosti među njima biti učesnika popularne trke Sky running. Podijeljene su nagrade u mladoj, srednjoj i starijoj kategoriji, kao i kategoriji djevojičica. Najboljima su uručene medalje, diplome i nagrade u vidu vaučera za kupovinu sportske opreme i slatkiši. Sva djeca dobila su diplome za učesce i izvanredne rezultate.

podizanju ekološke svijesti. "SkyRace Sinjavina" jedna je od najznačajnijih manifestacija koju organizujemo i ispunila je naša očekivanja, te je ovogodišnje izdanje privuklo veliki broj učesnika i posjetilaca, i u krajnjem doprinijelo turističkoj promociji našeg kraja. Dodjela nagrada održana je na finišu trke, na gradskom trgu, u prisustvu velikog broja gledalaca. Najbolji u muškoj konkurenciji bili su: Artem Rostovtsev, 4:12:12, Dragan Jašović, 4:19:09 i Brano Baltić, 4:41:02. Najbolje u ženskoj konkurenciji bile su: Varvara Shikanova, 4:30:40, Milica Medić, 5:52:08 i Vanja Dukelić, 5:57:26.

Maskaenbal "Na krilima mašte" održan je 6. juna kao godišnji dječiji maskenbal u saradnji sa Predškolskom ustanovom "Jevrosima Jevra Rabrenović" i Osnovnom školom "Aleksa Dilas Bečo".

Mala biciklijada „Kreni zdravo“ u saradnji sa javnom predškolskom ustanovom "Jevrosima Jevra Rabrenović" održana je 21. juna.

Tradicionalni pohod Dušan Bulatović Džambas održan je 16, 17 i 18. juna u saradnji sa PSK „Džambas“.

Likovna kolonija koja je okupila brojne umjetničke stvaraoce. održana je 16. juna. Likovna kolonija "Mojkovac 2023" je dio projekta "Stari kameni most na Tari, zagrljaj kamena i rijeke" koji implementira Opština Mojkovac u partnerstvu sa Centrom za kulturu "Nenad Rakočević" i Turističkom organizacijom Mojkovac. Projekat je finansiran od strane Ministarstva kulture i medija. Otvaranju je prisustvalo 12 umjetnika koji su sedam dana radili radove na temu "Stari kameni most, zagrljaj kamena i rijeke". Otvaranje izložbe uveličali su radovi više od 20 crnogorskih umjetnika.

Ispračaj predškola u saradnji sa JPU "Jevrosima Jevra Rabrenović" održan je 12. juna. Tim povodom, Turistička organizacija je pripremila zabavu za najmlađe uz Santu Pantu.

Koncert Neša Galija u Centru za kulturu održan je 2. decembra. Centar za kulturu "Nenad Rakočević", Opština Mojkovac i Turistička organizacija Mojkovac, u decembru organizovale su koncert Neše Galije.

XIV Međunarodni festival folklor "Zlatni čemer" održan je 2, 3. i 4. juna. U junu su KUD "Vesna" i Turistička organizacija Mojkovac organizovali XIV Međunarodni festival folklor "Zlatni čemer". U okviru te tradicionalne manifestacije, koja je trajala tri dana nastupili su pjevačka etno grupa Bude i guslari, zatim folklorni ansambli, a na završnoj večeri predstavljen je dokumentarni film posvećen Vesni Delić. Prethodnica nastupa su bili defilei svih ansambala na Gradskom trgu.

Osim navedenih, pružili smo podršku i pomogli u organizaciji sledećih manifestacija održanih u našem gradu:

NøMad je novi muzički projekat švajcarskog pisca i muzičara Christophæ Meyera, koji je kroz svoju evropsku turenju, u saradnji sa Turističkom organizacijom Mojkovac posjetio Mojkovac.

KONCERT NØMAD - CHRISTOPHE MEYER održan je 22. marta na Gradskom trgu. prilika da se iskusni nešto novo i drugačije. Karavan je u Mojkovcu bio stacioniran na gradskom trgu 12, 13 i 14. jula, kao i za vrijeme održavanja manifestacije Mojkovac fest.

CRAFT BEER KARAVAN - U okviru svoje prve turneje Craft beer karavan je posjetio Mojkovac. Posjetioci su imali priliku da probaju crnogorska kraft piva u cilju promovisanja domaćih proizvoda. Uz laganu, prijatnu atmosferu i nastupe muzičara karavan je bio odlična prilika da se iskusni nešto novo i drugačije. Karavan je u Mojkovcu bio stacioniran na gradskom trgu 12, 13 i 14. jula, kao i za vrijeme održavanja manifestacije Mojkovac fest.

Da nam kolo ne zastane – Svjetski dan plesa održan je 29. aprila. Kud "Vesna" u saradnji sa TO Mojkovac i Opštinom Mojkovac, i to na gradskom trgu, na pasareli i u krugu pasarele.

Otvaranje Spomen ploče na Krckovoj vodi održano je 27. maja, u čast planinaru Stevanu Grdiniću, a događaj je organizovan u saradnji sa PSK Džambas.

VII Tradicionalni pohod Prošćenskim planinama održan je 20. maja, u saradnji sa PK Prošćenske planine.

Salon umjetnosti sjeverne regije - 17. 11 - 17. 12. 2023.

Turnir u basketu 3x3 Mojkovac 2023 – 17. i 18. 8. 2023.

Turnir u malom fudbalu Štitarica 2023 - 19. 8. 2023.

Promocija knjige "Kornjačina slava" autorke Nataše Zurić - 1. 10. 2023.

Mojkovačka filmska jesen – 2 - 6. 10. 2023.

Memorijalni turnir u basketu 3X3 "Slaviša Sijako Bajčeta" – 28 - 30. 7. 2023.

Memorijalni turnir u fudbalu "Dragan Savić" - 28 - 30. 7. 2023.

III Međunarodni festival poezije "Slova Slovenska" - 29. 7. 2023.

Otvaranje suvenirnice "Suza Evrope" i otkrivanje makete "Srednjovjekovno Brskovo" - Ministar ekonomskog razvoja i turizma, Goran Đurović, zajedno sa predstavnicima Opštine Mojkovac, u maju je svečano otvorio prvu suvenirnicu u opštini Mojkovac. Takođe, svečano je otkrivena i maketa srednjovjekovnog grada Brskovo. Tom prilikom ministar Đurović iskazao je zadovoljstvo posjetom opštini Mojkovac, ali i uvažavanje napora turističke organizacije i lokalne samouprave da sačuvaju tradiciju mojkovackog kraja. Podrška i angažovanje Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma i Opštine Mojkovac bili su ključni za realizaciju ovih ideja. Ova suvenirnica i maketa predstavljaju simbol razvoja turizma i kulture u našem gradu. Suvenirnica će služiti kao mjesto gdje će posjetoci moći da pronadu autentične suvenire, koji će im omogućiti da ponesu dio naše kulture i tradicije sa sobom. Ova suvenirnica je mjesto gdje se ljubav prema našem gradu i njegovim vrijednostima može izraziti kroz prelijepu predmete i suvenire koji su pažljivo izabrani i napravljeni od strane lokalnih umjetnika i zanatlija. Značaj ovog događaja bio je utoliko veći jer je otkrivena maketa starog istorijskog grada Brskova. Ova maketa je detaljno izradena kako bi pružila uvid u bogatu prošlost Mojkovca. Kroz ovu maketu, moći ćete da zavirite u prošlost, da se upoznate sa arhitekturom, tradicijom i životom ljudi koji su nekada naseljavali ove predjele. Ova autentična rekonstrukcija istorijskog kraja će vam pomoći da bolje razumijete i cijenate nasleđe koje nosimo u sebi. Pored ministra ekonomskog razvoja i turizma, prisutnima su se obratili i predsjednik Opštine Mojkovac, Vesko Delić, predsjednik Skupštine opštine Mojkovac, Marko Jankeć, kao i direktor Turističke organizacije Mojkovac, Radonja Vuković.

Izradena maketa Srednjovjekovnog Brskova - Projekat izrade makete Srednjovjekovnog Brskova podržan je od strane Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma i Opštine Mojkovac. Maketu su izradili Irma Muhović Kuljić i Ersan Kuljić, a poseban doprinos dali su stručni saradnici na izradi makete Marko Jankeć, predsjednik Skupštine Opštine Mojkovac i Miloš Živanović, arheolog. Maketa Srednjovjekovnog Brskova izradena je od kvalitetnih materijala, razmjere 1:1000 i dimenzija 2 x 1 m i na realističan način prikazuje prirodni reljef i ambijent Srednjovjekovnog Brskova. Maketom se prikazuje reljef (teren, putevi, rijeka), naselje i karakteristični objekti (tvrđava, katolička crkva, pravoslavna crkva, kuće). Izradena maketa Srednjovjekovnog Brskova će doprinijeti daljoj afirmaciji ovog lokaliteta sa neprocjenjivim značajem za opštinu Mojkovac. Izradom makete aktiviraćemo turističke resurse, unaprijedićemo ponudu stavlajući akcenat na očuvanje tradicije, ujedno sa praćenjem savremenog turizma, poboljšaćemo kvalitet turističkog proizvoda i imidž Mojkovca kao turističke destinacije. Maketa je prezentovana sredinom maja 2023. godine. Nadamo se da smo izradom ove makete, zajedničkim naporima, otišli korak dalje u valorizaciji kulturno - istorijskog nasleđa Mojkovca i Crme Gore.

4. Ostale aktivnosti Turističke organizacije Mojkovac u 2023. godini

Navijači Atletiko Madrida došli su u Mojkovac da posjete mjesto rođenja Stefana Savica - Navijači Atletiko Madrida Jago Gomez i njegov sin Jakob boravili su na odmoru u Mojkovcu i tom prilikom izrazili želju da posjete stadion FK "Brskovo" i upoznajnu mjesto gdje je trenirao Stefan Savić, štoper Atletiko Madrida. Dočeka ih je direktor Turističke organizacije Mojkovac Radonja Vuković sa saradnicima.

Promotivni događaj "Pješčenje sa ambasadorima" održan je u Nacionalnom parku Biogradska gora, u organizaciji Nacionalnih parkova Crne Gore. Tom prilikom, predstavnici diplomatskog kora imali su priliku da upoznajnu vrijednosti ovog zaštićenog područja. Događaju je prisustvovao direktor Turističke organizacije Mojkovac, Radonja Vuković.

Urednje suvenirnice i prostora oko Suvenirnice i Turističko informativnog centra - Izradili smo panoramski foto ram - klupu u obliku srca koja će uskoro krasiti Mojkovac. Nalaziće se na prostoru između dva mosta, a odmah iza novootvorene suvenirnice i turističko informativnog centra. U toku je izrada potpornog zida sa ogradom, a cjelokupan planirani projekat biće završen u 2024. godini.

Najbolji u turizmu 2023 - Na svečanom novogodišnjem dodjeli nagrada u turizmu, koja je održana 27. decembra u hotelu Dulović u Mojkovcu, direktor Stručne službe Turističke organizacije Mojkovac, Radonja Vuković, prezentovao je aktivnosti koje su obilježile 2023. godinu, kao i brojke o dolascima i noćenjima, ukazujući na rast i prosperitet mojkovackog turizma. Nagradeni su oni čiji su rezultati bili izuzetni i koji su pružili veliki doprinos u razvoju turističke ponude opštine Mojkovac. Nagrade su simbolizovale prepoznavanje izvanrednih dostignuća i podsticaj za dalji razvoj turizma u našem gradu. Nagradeni su: Hotel & Resort Gacka, Hotel Dulović, [https://www.instagram.com/eko_oaza/](https://www.instagram.com/eko_oaza/Eko_oaza/), Fern Farm Tara Gardens. Uz to, predstavljene su ambiciozni planovi za narednu godinu, ističući fokus na inovacijama, marketinjskim strategijama i unapređenju turističkog iskustva. Naglasak je stavljen na digitalizaciju, a redizajniranje sajta Turističke organizacije Mojkovac, koje je ovom prilikom i predstavljeno, biće odlična osnova za dalji rast i razvoj. Novogodišnja dodjela nagrada u turizmu bila je ne samo prilika za isticanje rezultata i postignuća, već i platforma za dalji napredak i uspjehe u godini koja je pred nama, a u koju ulazimo sa velikim optimizmom i entuzijazmom.

Prije svečanog otvaranja, uputili smo obavještenje za proizvođače suvenira da nam se jave radi moguće saradnje ako posjeduju proizvode koji bi se mogli uklopiti u našu ponudu. Tražili smo suvenire koji su originalni, privlačni i kvalitetni, a koji predstavljaju lokalnu kulturu, tradiciju, istoriju ili prirodne ljepote. Saradnja bi im omogućila da njihovi proizvodi budu vidljivi i dostupni kupcima koji traže autentične suvenire, uz pruženu priliku za promociju i prodaju vaših proizvoda. Poziv je neograničenog trajanja.

Servisiranje bicikala u vlasništvu Turističke organizacije Mojkovac – Bicikla su bila u lošem stanju, što zbog neadekvatnih uslova čuvanja, što zbog starosti preko 10 godina, pa je u 2023. godini servisirano 20 bicikala i kupljeni su novi nedostajući dijelovi za ista. Bicikla su stavljena u funkciju uz mogućnost rentiranja.

Posjeta opštini Čajetina - Predsednik Opštine Mojkovac, Vesko Delić, direktor Stručne službe Turističke organizacije Mojkovac, Radonja Vuković i njihovi saradnici imali su radni sastanak sa predsjednikom Opštine Čajetina, Milanom Stamatovićem i predsjednikom SO Čajetina Arsenom Đurićem. Tema sastanka bila je buduća saradnja dvije opštine, a pravci djelovanja biće usmjereni prema razvoju turizma, poljoprivrede i ekonomije. Posjetom opštini Čajetina izražena je saglasnost obje strane o potrebi unapređenja međusobne saradnje u turizmu kroz razmjenu znanja i pozitivnih iskustava. Turističko partnerstvo u obostranom interesu te da će doprinijeti budućem uspješnijem razvoju i pozitivnim ekonomskim i drugim benefitima po obje lokalne zajednice.

Posjeta opštini Vrbas - Delegacija Opštine Mojkovac boravila je u zvaničnoj posjeti Vrbasu i posjetila manifestaciju "Vojvodanska kosidba" u Bačkom Dobrom Polju. Delegacija Opštine Mojkovac, koju su činili predsjednik Skupštine Opštine Mojkovac g. Marko Jankečić, šef kabineta g. Aleksandar Mirđak i direktor Turističke organizacije Mojkovac g. Radonja Vuković, boravila je u zvaničnoj posjeti Vrbasu. Tom prilikom, susreli su se sa predstavnicima Opštine Vrbas i dogovorili su dalje aktivnosti na unapređenju saradnje i definisanju zajedničkih projekata. Izrazili su zadovoljstvo susretom i pokazali namjenu da dvije opštine, Mojkovac i Vrbas, nastave i ojačaju saradnju u svim oblastima od zajedničkog interesa. Posjetili su i Bačko Dobro Polje, gdje se održala "Vojvodanska kosidba", tradicionalna manifestacija međunarodnog karaktera.

Pored toga:

Turistička organizacija Mojkovac učestvovala je na Sajmu poljoprivrednih proizvoda, mehanizacije i seoskog turizma "NAŠE SELO" koji se 26. i 27. juna održao u Bijelom Polju, kao i na Poslovnom forumu, koji je održan u okviru sajma.

Turistička organizacija Mojkovac sa Unijom srednjoškolača Crne Gore učestvovala je u projektu "Akcioni dan" i tom prilikom dvije učenice JUSMS "Vuksan Dukić" imale su radni dan u Turističkoj organizaciji Mojkovac.

Turistička organizacija Mojkovac je i ove godine učestvovala u novopodignom ukrašavanju grada u saradnji sa JKP "Gradac" tako što je obezbijedila dio novih ukrasa, te je Mojkovac i ove godine slovio za jedan od najljepše okičenih gradova.

Potpisan je Sporazum o realizaciji praktične obuke studenata van univerziteta Crne Gore u nastavnoj bazi kod poslodavca, sa Fakultetom za turizam i hotelijerstvo, Kotor.

Potpisan je Ugovor o realizaciji praktične nastave učenika sa JUSMS "Vuksan Dukić."

-Turistička organizacija Mojkovac uzela je učešće na Living Lab seminaru koji se održao 23. i 24. marta u Kolašinu. Cilj Living lab-a u Kolašinu je brzo kreiranje predloga rješenja na zadatu prometu proizvoda i usluga). Radionici su prisustvovali i predstavnicima Poreske uprave.

U toku 2023. godine Turistička organizacija uzela je učešće na sledećim sastancima, webinarima, seminarima, online radionicama, forumima i treninzima:

4.1. Učešće Turističke organizacije Mojkovac na radionicama i seminarima

Pružena je podrška za četiri Mojkovčanina za uspon na Dolomite u julu. Pružena je podrška u organizaciji i dekoraciji grada prilikom defilea mojkovvačkih maturanata i polumaturanata. Najnovija knjiga Zarka Vučinića „Autarija“ predstavljala zbirku priča o mitskoj zemlji Autariji, a to su zapravo malo poznate legende iz kanjona Tare i Crne Gore, obradene na način da promovisu istinske ljudske vrijednosti, značaj očuvanja prirode, ljubavi i prijateljstva.

Pružena je podrška u organizaciji i dekoraciji grada prilikom defilea mojkovvačkih maturanata i nastavnica posjetili Zabljak u okviru jednodnevnoga izleta „Dan na snijegu.“

Pružena je podrška učenicima Osnovne škole „Milovan Rakocević“ iz Lepenca koji su sa Mojkovac i Budva, u organizaciji JUSMS „Vukšan Dukić.“

Pružena je podrška predavanju „Značaj kuvarstva i saradnja profesora i učenika dvije opštine“ Izvoršta.“

Potpisan je Memorandum o saradnji sa Udruženje građana „Polja“, u cilju unapređenja postojećih, formiranje novih i promocija turističkih sadržaja u ruralnom turizmu „Staza implementaciju “Očuvanje starih zanata u Mojkovcu.“

Potpisan je Memorandum o saradnji sa Udruženjem za kreativno djelovanje “Vesna”, za implementaciju projekta “Unapređenje inovativne turističke ponude za biciklizam.”

Potpisan je Memorandum o saradnji sa turističkom organizacijom North tour Montenegro, za ustanove “Jevrosima Jevra Rabrenović”, rukometnom i fudbalskom klubu.

Pružili smo pomoć u organizaciji i funkcionisanju povodom proslave 70 godina predškolske Učenici JUSMS “Vukšan Dukić” odradili su uspješno profesionalnu praksu učenika.

temu, koja je u ovom slučaju kreiranje servisa za upotpunjavanje turističke ponude Kolašina, Mojkovca i Berana. Radionicu je organizovala ADP-Zid u okviru projekta „Meeting point naučno-tehno-loške saradnje“ koji je finansiran od strane Ministarstva prosvjete.

-Učesće u edukacijama „Upravljanje kvalitetom u destinaciji.“

-Online radionica, predstavljaju projekta Due Mari – Next Generation tourism development.

-Učesće u pripremi Nacrta Prostornog plana Crne Gore - radni sastanak u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizama.

-Radni sastanak sa LTO i NTO u Upravi za statistiku na temu unapređenja statističkih procesa dostavljanja i obrade podataka o individualnom smještaju i za korišćenje aplikacije mjesečnog unosa izveštaja o dolascima i noćenjima turista za turističke organizacije.

-Učesće na sjednicama Socio-ekonomskog savjeta NP Durmitor i NP Biogradska gora.

-Učesće na radnim sjednicama NP Biogradska gora i NP Durmitor.

-Učesće na sastancima Nacionalne turističke organizacije i direktora Lokalnih turističkih organizacija.

-Sastanak NTO sa Lokalnim turističkim organizacijama iz sjevernog i centralnog dijela Crne Gore u Kolašinu.

-Učesće na projekatu S3 FOR Y u svojstvu partnera - Mreža pomoći - Help network sprovedi projekat „S3forY“ čiji je cilj podsticanje ekonomije znanja zasnovane na inovacijama i vještinama u oblastima pametne specijalizacije Crne Gore sa akcentom na tehnološke oblasti u kojima Crna Gora treba da ubrzanom dinamikom unapređuje ljudske resurse, a sa posebnim fokusom na podsticanje inovativnih ICT trendova, zeleni ICT, kreativne industrije i koncepta digitalnih nomada i promocija frilensing prilika za zaposlenje. Projekat „S3forY“ je finansiran od strane Fonda za inovacije Crne Gore. Partneri na projektu su: Savez elektronskih sportova Crne Gore (SBSOG), Turistička organizacija Nikšić, Turistička organizacija Herceg Novi i Turistička organizacija Mojkovac. Tim povodom u multimedijalnoj sali Opštine Mojkovac održana je treća u nizu manifestacija, koje su planirane projektnim aktivnostima „S3forY“.

- Opštinom Mojkovac;
- Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, kao i sa drugim resornim ministarstvima;
- Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore;
- Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije;
- Lokalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori;
- Nacionalnim parkovima „Biogradska gora“ i „Durmitor“;
- Privrednom komorom Crne Gore;
- Skijaštvima Crne Gore;
- Udruženim seoskim domaćinstvima Crne Gore;
- svim subjektima turističke privrede opštine Mojkovac;
- lokalnim planinarskim i ski klubovima, rafting, paraglajding, ribolovnim i drugim sportskim i sličnim klubovima, kao i turističkim agencijama;
- Centrom za kulturu „Nenad Rakočević“;
- Javnim komunalnim preduzećem „Gradac – Mojkovac“;
- Kulturno umjetničkim društvom „Vesna“;
- Skytuning asocijacionom Srbije i Crne Gore;
- ZZZCG kroz lokalni javni rad i program stručnog osposobljavanja;
- Ambasada i predstavništva Crne Gore;
- JU Srednjom školom „Vuksan Đukić“ iz Mojkovca u cilju edukacije učenika turističkog smjera;
- ostalim vaspitno-edukativnim ustanovama (Predškolskom ustanovom i osnovnim školama) u opštini Mojkovac u cilju realizovanja zajedničkih projekata;
- Udruženjem ekonomista i poslodavaca iz Mojkovca;
- NVO sektorom, koji u svom programu imaju turistički razvoj i zaštitu životne sredine;
- Zajednicom Opština;
- medijima.

U 2023. godini imali smo dobru i uspješnu saradnju sa:

5. Ostvarena saradnja u 2023. godini

6. Smještajni kapaciteti i turistički promet u 2023. godini

Na teritoriji opštine Mojkovac posluje 63 smještajna objekta sa sledećom klasifikacijom:

Vrsta ugosteljskog objekta za smještaj	Broj smještajnih objekata	Broj ležajeva
Hoteli	4	132
Hoteli	3	94
Sesoka domaćinstva	35	233
Privatni smještaj - smještaj u domaćinstvu	18	232
Planinarski domovi	3	100
UKUPAN BROJ	63	791

Prema našoj evidenciji u toku 2023. godine, u Mojkovcu je ostvaren broj od 5.461 dolazaka i 12.449 ostvarenih noćenja. U poređenju sa 2022. kada je broj dolazaka bio 3034, a broj noćenja 6067, index turističkog prometa je uvećan, pa je ove godine oko 80% više dolazaka i 100% više ostvarenih noćenja. Mojkovac je zabilježio značajan broj posjeta, tako da smo s obzirom na situaciju u svijetu, zadovoljni ostvarenim. U nastavku su statistički pokazatelji za navedene podatke.

Tabela 1: Ukupan broj dolazaka turista i ostvarenih noćenja u opštini Mojkovac za 2023. godinu

* Podaci su izraženi za 2023. godinu, do 01.12.2023. Podatke do jula dobili smo iz Primatexh sistema, a podatke od jula do 01.12.2023. dobili smo od Uprave policije, odnosno iz programa RB 90. Index je izražen u odnosu na isti period prošle godine.

<i>Period</i>	<i>Dolasci</i>	<i>Ostvarena noćenja</i>	<i>Index dolasci</i>	<i>Index noćenja</i>
1. januar	38	313	65,51	269,82
2. februar	21	208	29,16	144,44
3. mart	21	272	87,5	578,72
4. april	41	212	124,24	326,15
5. maj	205	634	105,12	162,14
6. jun	226	787	305,4	531,75
7. jul	1923	4 035	551,28	578,08
8. avgust	1808	2 888	133,53	106,64
9. septembar	835	1772	225,26	267,67
10. oktobar	311	860	60,50	83,65
11. novembar	32	468	106,66	780
12. decembar	-	-	-	-
<i>Ukupno</i>	<i>5.461</i>	<i>12.449</i>	<i>179,99</i>	<i>205,19</i>

Dolasci i ostvarena noćenja stranih turista u opštini Mojkovac

Naziv zemlje pripadnosti	Dolasci u turista u opštini	Ostvarena noćenja u opštini	Pros. dužina boravka u danima	STRUKTURA U %			INDEX-1
				Turisti	Noćenja	Turisti	
EVROPA	2565	8325	3,24	88,81	90,69	123,85	234,70
Albanija	47	557	11,85	1,83	6,69	4.700	55 700
Austrija	72	89	1,23	2,80	1,06	141,17	128,98
Belgija	145	263	1,81	5,65	3,15	128,31	130,84
Bjelorusija	3	4	1,33	0,11	0,04	100	133,33
Bosna i Hercegovina	18	201	11,16	0,70	2,41	120	558,33
Bugarska	2	2	1	0,07	0,02	14,28	14,28
Češka	90	108	1,2	3,50	1,29	183,67	158,82
Danska	18	28	1,55	0,70	0,33	225	127,27
Estonija	10	10	1	0,38	0,12	90,90	83,33
Finska	3	3	1	0,11	0,03	0	0
Francuska	282	541	1,91	10,99	6,49	101,80	118,38
Grčka	2	2	1	0,07	0,02	100	100
Holandija	283	482	1,70	11,03	5,78	105,20	114,76
Hrvatska	21	282	13,42	0,81	3,38	175	587,5
Irska	15	38	2,53	0,58	0,45	375	542,85
Island	1	7	7	0,03	0,08	0	0
Italija	76	105	1,38	2,96	1,26	122,58	107,14
Kipar	-	-	-	-	-	-	-
Kosovo	10	133	13,3	0,38	1,59	0	0
Letonija	11	20	1,81	0,42	0,24	78,57	125
Litvanija	19	38	2	0,74	0,45	190	211,11

0	0	-	-	-	-	-	0
31,11	56,16	0,67	1,59	1,36	56	41	Mađarska
-	-	-	-	-	-	-	Malta
1360	87,5	3,26	1,79	38,85	272	7	Makedonija
250	150	0,06	0,11	1,66	5	3	Norveška
194,69	124,39	18,49	26,04	2,30	1540	668	Njemačka
77,70	71	1,38	2,76	1,61	115	71	Poljska
133,33	100	0,09	0,23	1,33	8	6	Portugal
38,96	72,72	0,36	0,93	1,25	30	24	Rumunija
322,41	212,24	8,98	4,05	7,19	748	104	Rusija
100	116,66	2,64	0,81	1,04	22	21	Slovačka
502,85	81,81	2,10	1,05	6,48	176	27	Slovenija
1075,00	216,66	18,59	7,60	7,93	1548	195	Srbija
130,12	128	1,29	2,49	1,68	108	64	Španija
254	108,51	1,52	1,98	2,49	127	51	Švajcarska i Litvenštajn
300	300	0,14	0,46	1	12	12	Švedska
786,11	228,57	3,39	0,62	17,68	283	16	Turska
204,71	130,76	2,60	1,32	6,38	217	34	Ukrajina
121,36	125,35	1,70	3,46	1,59	142	89	Velika Britanija
400	400	0,04	0,15	1	4	4	Ostale evropske zemlje
322,26	246,56	9,30	1,18	2,61	854	323	VANEVROPSKE ZEMLJE
550	700	1,28	2,16	1,57	11	7	Južna Afrika
8 440	13300	49,41	41,17	3,17	422	133	Ostale afričke zemlje
293,33	150,00	5,15	2,78	4,88	44	9	Kanada
130	110,34	6,08	9,90	1,62	52	32	SAD
0	0	-	-	-	-	-	Ostale zemlje Sjeverne Amerike

Izveštaj o radu i finansijski izveštaj Turističke organizacije Mojkovac za 2023. godinu

*Podaci su izraženi za 2023. godinu, do 01.12.2023. Index izražen u odnosu na 2023. godinu. Podatke smo dobili na osnovu gostiju koji su prijavljeni u sistemu Primattech Turističke organizacije Mojkovac.

Tabela 2: Dolasci i ostvarena noćenja stranih turista u opštini Mojkovac u 2023. godini

UKUPNO	2 888	9179	3,17	100%	100%	131,15	240,79
Argentina	-	-	-			0	0
Brazil	-	-	-			0	0
Etila	-	-	-			0	0
Ostale zemlje Južne i Sjeverne Amerike	8	44	5,5	2,47	5,15	266,66	4400
Kina i Hong Kong	3	3	1	0,92	0,03	150	75
Japan	1	8	8	0,30	0,93	0	0
Koreja	1	2	2	0,30	0,23	0	0
Izrael	87	160	1,83	26,93	18,73	170,58	145,45
Indija	4	21	5,25	1,23	2,45	66,66	161,53
Azerbejdžan	-	-	-			0	0
Ostale azijske zemlje	25	55	2,2	7,73	6,44	138,88	196,42
Australija	10	27	2,7	3,09	3,16	83,33	87,09
Novi Zeland	3	5	1,6	0,92	0,58	150	45,45
Ostale zemlje Okeanije						0	0

Mojkovac raspolaže značajnom turističkom infrastrukturom koja je razvijana postepeno posljednjih godina. Ona podrazumijeva raznovrsne smještajne kapacitete od manjih hotela, motela, privatnog smještaja, kampova, planinarskih domova pa do velikog broja seoskih domaćinstava. Budući da su u trendu destinacije koje nisu preplavljene turistima, te da novi trendovi na turističkom tržištu ukazuju na činjenicu da sve više turista želi da boravi u ruralnim turističkim destinacijama, u jedinstvenom prirodnom okruženju, daleko od gradske buke i gužve. Mojkovac sa svojim prirodnim ljepotama i bogatom historijskom prošlošću, predstavlja destinaciju koja može da privuče veći broj turista. Uoliko više, što su turisti počeli da posvećuju više pažnje zdravoj ishrani, boravku u prirodi i mjestima bez gužve, težeci zdravom načinu života i tražeći doživljaje koji podrazumijevaju zadovoljstvo u prirodi, tradicionalnoj kuhinji – zdravoj, domaćoj i organskoj hrani, gostoprimstvu domaćinstava, uživanju u tradiciji i očuvanim interesovanjima, a Mojkovac, bez sumnje, to može da ponudi. To su prepoznali i stanovnici ruralnih područja, koji su se u zadnjih nekoliko godina aktivno uključili u kreiranje ruralnog

budućeg ski centra nalazi se na 1.650 metara nadmorske visine. Izgradnja ski centra Zarski koji je udaljen 12 kilometara od grada Mojkovac. Baza područje kao i tereniima sjeverne ekspanzije, što se, upravo koristi, pri projektovanju ski staza. U toku je ogledaju u saobraćajno geografskom položaju, koji je veoma povoljan, klimatskim uslovima, Mojkovacka opština ima prirodne pogodnosti za razvoj zimsko-planinskog turizma. One se ogledaju u saobraćajno geografskom položaju, koji je veoma povoljan, klimatskim uslovima, safari, hodanje na krpjama, nordijsko i turno skijanje, tree ride, vožnja motorom sankama...

7.1. Prednosti i šanse

Mojkovac se nalazi na izuzetno povoljnom geografskom prostoru na obali rijeke Tare, između planina Bjelasice, Sinjajevine i Prošćenskih planina i na samom ulazu u dva Nacionalna parka, Biogradska Gora i Durmitor. Tara sa brojnim kurtiozitetima, prostori nacionalnih parkova, tajanstveno srednjovjekovno Brskovo, slavna istorija na kojoj se temelje brojni običaji, folklor i tradicija predstavljaju idealnu podlogu za primjenu koncepta održivog razvoja, ne samo u ekološkom, ekonomskom i privrednom smislu već i kulturnom i socijalnom. Zbog svoje odlične pozicije na Jadranskoj magistrali, postoji veliki potencijal za dalji razvoj i stvaranje ponude za razvoj turizma.

7. Evaluacija trenutnog stanja turističke ponude opštine Mojkovac

Nedovoljan broj hotelskih kapaciteta - U cilju produžavanja sezone, potrebno je otvoriti veći broj hotelskih jedinica s obzirom da u Mojkovcu i dalje preovladava privatni smještaj. Sa otvorenjem novih hotela poboljšala bi se konkurentnska pozicija Mojkovca na turističkom tržištu što bi doprinijelo i povećanju inostranih turista u našem gradu. Prevažilaženje ovog problema vidimo u otvaranju hotela visoke kategorije, u neposrednoj

Visoki stepen sezonalnosti - Turistički promet je najviše skoncentrisan, za sada, u periodu od maja do oktobra, kada naši turistički poslenici uglavnom i ostvaruju prihode od turizma. Posljedice ovakvog stanja, odražavaju se na tendencije privrednika da povećaju broj kapaciteta, poboljšaju svoju ponudu, uloze sredstva u inovacije i zaposele veći broj radnika. Prevažilaženje ovog problema vidimo u otvaranju ski centra "Zarski" koji će, nesumnjivo, povećati turistički promet u zimskim mjesecima, kao i kroz afirmaciju zimskih, adrenalinskih sportova hodanje na krpljama, free ride, turno i nordijsko skijanje, vožnja motorim sankama...

Regionalna neuravnoteženost razvoja turizma - Razvoj turizma u Mojkovcu je u sjenci uspješnih valorizovanih cenara, prvenstveno Kolašina i Zabljaka, pogotovo kada je riječ o zimskom turizmu. Mojkovac zasebno i dalje nije dovoljno jak i prepoznatljiv brend u odnosu na pomenute destinacije. Potrebno je pozicionirati i učiniti prepoznatljivim Mojkovac kao bazu, središte sjeverne Crne Gore i ovu geografsku odliku iskoristiti za poboljšanje turističkih proizvoda. Zbog toga ćemo ulagati kontinuirane napore u obogaćivanju i stvaranju kvalitetnog turističkog proizvoda Mojkovca.

Sa druge strane, pored svih značajnih pomaka i eliminisanja prepreka, postoji i dalje još mnogo problema koji nisu savladani, a koji utiču na stvaranje kvalitetnije turističke ponude Mojkovca:

7.2. Nedostaci i izazovi

Cinjenica je da se turistička ponuda u ovom gradu konstantno poboljšava i unapređuje, ali evidentno je da ima još prostora za promjene u cilju kreiranja kvalitetnijeg turističkog proizvoda. Mojkovac ulaganjem u marketing, inovacije, boljim pozicioniranjem i različitošću ponude može iskoristiti sve resurse koje ima na raspolaganju i postati konkurentan na tržištu.

Osim toga u ponudi su obilježene planinarske i biciklističke staze na Bjelasici i Sinjajevini, dok je na Prošćenskim planinama u toku obilježavanje istih. Uredena su izletišta pokraj rijeke Tare, rijeke Ravnjak, kao i na Zabojskom jezeru. U predjelima gdje je to neophodno postoji osnovna turistička signalizacija, kao i specijalizovani sadržaji koji karakterišu ponudu turističkog proizvoda.

turističkog proizvoda, te danas na prostoru opštine imamo preko 40 registrovanih sesokih domaćinstava.

- Nedovoljna naplata boravišne takse - Prijava gostiju i uplata boravišne takse su teme koje su aktuelne svake turističke sezone u Mojkovcu. Susrijecemo se sa nepostovanjem tog pravila jer vlasnici privatnog smještaja, ali i sami turisti, ne prijavljuju redovno boravak, a samim tim i ne uplaćuju boravišnu taksu. Gubici države i opštine zbog neprijavljenih turista i neplaćanja boravišne takse su ogromni i tako je već godinama. Problem sa neubiranjem prihoda od neprijavljenih turista dovodi do toga da novac umjesto u državnju i opštinsku kasi i dalje ostaje u džepovima izdavaoca smještaja. Smatramo da taj problem možemo riješiti sistemskim pristupom. Naša služba ostvaruje saradnju sa turističkom inspekcijom, kao i Ministarstvom unutrašnjih poslova, tačnije sektorom za opšte poslove i sektorom za strance, ali mišljenja smo da se mora povećati inspekcijски nadzor, kao i da se mora uticati na promjenu svijesti kod vlasnika smještaja o važnosti prijave gosta i plaćanja boravišne takse.
- Neregistrovani smještaj za izdavanje - U cilju porasta prijave gostiju i naplate boravišne takse, potrebno je legalizovati objekte koji nijesu registrovani za pružanje ugostiteljskih usluga. Iako je trenutno u našoj opštini mali broj takvih, Turistička organizacija Mojkovac će aktivno u saradnji sa Opštinom i nadležnim institucijama promovisati i učiniti dostupnim informacije o načinu i postupcima koje je neophodno preduzeti za legalizaciju, odnosno kategorizaciju, za sada, neprijavljenih objekata.
- blizini centra grada, kao i pronalazenu načina za privlačenje investitora koji su zainteresovani za ulaganje u izgradnju hotelskih kapaciteta.

Zahvaljujemo svima koji su učestvovali u ostvarivanju ovih rezultata, čime smo zajedno oblikovali pozitivnu turističku priču Mojkovca.

Nas Izvještaj o radu pokazuje da iz godine u godinu čimimo sve da Mojkovac postane destinacija idealna za savremene turiste. Nastojali smo da svojim djelovanjem i radom uključimo svakog pojedina koji u turizmu vidi šansu za kvalitetan život i ostanak u Mojkovcu. Ovaj izvještaj jasno ukazuje na uspjehe i izazove u protekloj godini. Postignuća poput povećanja broja turista, razvoja novih turističkih atrakcija i saradnje s lokalnom zajednicom ističu našu predanost rastu turizma. Uprkos globalnim izazovima, istražujemo nove prilike za održiv razvoj, čime želimo osigurati dugoročni prosperitet naše opštine.

Nastavljamo da djelujemo u pravcu razvijanja svijesti o važnosti turizma, kao i na podsticanju razvoja turističke infrastrukture i pružanju informacija turistima. Shodno svojim mogućnostima i kapacitetima u potpunosti smo poštovali postavljene ciljeve u 2023. godini sa namjerom što boljeg vrednovanja izvornih vrijednosti područja opštine. Definisanjem i razvojem turističke ponude nastojali smo da društvene, privredne i sve efekte turizma iskoristimo kao faktor za podsticanje novih preduzetničkih inicijativa i razvoj infrastrukture koja nam je prijeko neophodna za dalji rast i razvoj Mojkovca kao turističke destinacije. Kroz kreiranje preporuka za unapređenje i razvoj postojeće turističke ponude, komuniciranja radi osmišljavanja i profilisanja dodatne ponude i podizanju njenog kvaliteta saradivali smo sa svim zainteresovanim licima, domaćinima i ugostiteljima, a sve u cilju dugoročnog doprinosu opštem društvenom razvoju lokalne zajednice.

Turistička organizacija Mojkovac, od osnivanja 2007. godine, obavlja svoju djelatnost u skladu sa važećom zakonskom regulativom i sa dinamikom ostvarivanja prihoda. Shodno Zakonu o turističkim organizacijama iz godine u godinu čimimo sve što je u našoj moći na unapređenju opštih uslova boravka turista, kroz formiranje turističke ponude.

ZAKLJUČAK

Mojkovac, februar 2023. godine

Finansijski izvještaj za 2023. godinu

Turistička Organizacija Mojkovac

Crna Gora
Opština Mojkovac
Turistička organizacija

Broj: 01/85-2024
Mojkovac, 06.03.2024. god

PRIHODI

R.br.	NAZIV	PLANIRANO	REALIZOVANO	NAPOMENA
1.	Sredstva ostvarena od članskog doprinosa	10.000,00	18.268,41	Po Rješenjima odnosno po zaduženjima je 14.496,36
2.	Sredstva ostvarena naplatom boravišne takse	8.000,00	7.608,66	Nenaplaćena potraživanja biće realizovana u toku 2024. godine
3.	Donatorska sredstva i sredstva ostvarena kroz javne pozive	15.000,00	5.170,00	Ministarstvo ekonomskog i razvoja i turizma, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, MFI Alter modus, Stefan Savić, Gemetar, Alta trade, Peja DOO, Gradac Mojkovac
4.	Sredstva iz Budžeta Opštine Mojkovac	96.000,00	106.034,15	
5.	Prhod od kamate	-	0,26	
6.	Sredstva od izdavanja bilborda i bicikala	5.000,00	3.100,00	
7.	Sredstva iz Glavnog Državnog trezora	-	20.450,52	Projekti kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore – javni rad i stručno osposobljavanje
8.	Ostali prihodi	-	-	
UKUPNI PRIHODI		134.000,00	160.632,00	

			UKUPNO	
9.	Prešena sredstva iz prethodne godine – 2022. godine	-		
	1.546,53			
	162.178,53			

Finansijski izvještaj za 2023. godinu

R.br.	NAZIV	PLANIRANO	OSTVARENO	NAPOMENA
1.	Sredstva za zarade zaposlenih u TO Mojkovac	83.508,00	74.761,46	-Bruto plate zaposlenih -Ugovori o djelu -Privremeni i povremeni poslovi
2.	Sredstva za realizaciju projekata predviđenih Programom rada TO Mojkovac za 2023. godinu	38.800,00	46.585,89	-Promo materijal i reklame -Manifestacije
3.	Razne usluge, ostali rashodi	4.342,00	7.463,48	- Usluge prevoda na njemački i engleski jezik, usluge angažovanja fotografara, izrada suvenira, izvođenje radova, usluge prevoza, izdavanje audio opreme, izrada web sajta, usluge smještaja, novopodizniji paketići
4.	Materijalni troškovi	7.350,00	12.773,23	- Kancelarijski materijal - Razni materijal - Električna energija - Komunalije - Putni troškovi - Troškovi održavanja - Godišnje osiguranje radnika - Telefon - Sponzorstva - Sredstva za higijenu - Provizija - Usluge pošte - Ostali troškovi

RASHODI

 Direktor
 Radomir Vučković

			UKUPNO	
6.	STANJE NA RAČUNU NA DAN 31.12.2023. godine	-	2.536,25	162.178,53
	UKUPNO RASHODI	134.000	159.642,28	
5.	Rashodi za dva projekta kod ZZCG	-	18.058,22	

Financijski izvještaj za 2023. godinu

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prošćan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		7	6
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003			
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004		14496	16736
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		142363	108175
650	Prihodi od zakupnina	006			
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		3342	1500
513	Troškovi goriva i energije	011		0	
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		98572	84325
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013			
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		51113	24129
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		7077	2932
533	Troškovi zakupnina	016			
534 i 535	Troškovi sajnova i troškovi reklame i propagande	017		43536	21206
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		1271	482
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi plannog prometa	020		843	308
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022			

Popunjava lice

Matični broj: 02696789 Šifra djelatnosti: 63300

Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC

Sjedište: NJEGOŠEVA BB, MOJKOVAC, CRNA GORA

BROJ ISKAZA: 80206/2023

STATISTIČKI ANEKS

na dan _____ godine

01/85-2024

06.03.2024

Dana 06.03.2024

U. Zindovic

VESNA ZINDOVIC

V. Zindovic

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Odgovorno lice

M.P. RADONJA VI KOVIC

Grupa račun, račun	1	2	3	4	5	6
POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina		
Ulaganja u lizing	051					
Ostala nematerijalna ulaganja	052					
Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	053					
Obezvrjedenje ostalih nematerijalnih ulaganja	054					
Nematerijalna ulaganja u pripremi	055					
Ulaganja u razvoj u pripremi	056					
Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	057					
Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	058					
Obezvrjedenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	059					
Avansi za nematerijalna ulaganja	060					
Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	061					
Avansi za druga nematerijalna ulaganja	062					

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2023 do 31.12.2023 godine

BROJ ISKAZA: 80206/2023

Popunjava lice	
Matični broj: 02696789	Šifra djelatnosti: 63300
Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ	

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC	
Sjedište: NJEGOŠEVA BB, MOJKOVAC, CRNA GORA	

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
		2	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihodi	201			
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203		1496	16736
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		142363	108175
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		142363	108175
	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206			
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		64170	34251
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	209		3342	1500
53, 54(dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210		57034	30629
	c) Amortizacija	210a		3794	2122
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi (212+213)	211		98572	84325
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212		79491	69441
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213		19081	14884
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		1422	613
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		10948	8796
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		6711	5475
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589(dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220			

Grupa račun, račun	1	2	3	4	5	6
POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina		
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	239				
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	240				
II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)		241				
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije opozivanja (221+241)		242	-5883	6335		
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno		243				
V. Rezultat prije opozivanja (242+243)		244	-5883	6335		
14. Poreski rashod perioda (246+247)		245				
1. Tekući porez na dobit		246				
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		247				
15. Dobitak ili gubitak nakon opozivanja (244-245)		248	-5883	6335		
VI. Bruto rezultat drugih stavki rezultata /povezanih sa kapitalom / (250 do 257)		249				
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava		250				
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja		251				
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala		252				
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada		253				
5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva		254				
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje		255				
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine		256				
8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka		257				
VII. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda u vezi sa drugim stavkama rezultata /povezanim sa kapitalom/		258				
VIII. Neto rezultat drugih stavki rezultata povezanih sa kapitalom/ (249-258)		259				

Dana 06.03.2024

[Signature]

VESNA ZINDOVIĆ

[Signature]

Odgovorno lice
KADONIJA VUKOVIĆ

[Signature]

PARLAMENTA I VIJEĆA

Obrasc usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG

Grupa računa, račun	1	2	Redni broj	Napomena - broj	Teuća godina	Prethodna godina
IX. Neto sveobuhvatni rezultat (248+259)		260	260		-5883	6335
X. Zarada po akciji		261	261			
1. Osnovna zarada po akciji		262	262			
2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji		263	263			
XI. Neto rezultat koji pripada vlasnicima matičnog pravnog lica		264	264			
XII. Neto rezultat koji pripada učesćima koji ne obezbjeđuju kontrolu		265	265			

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

na dan 31.12.2023 godine

BROJ ISKAZA: 80206/2023

Popunjava lice	
Matični broj: 02696789	Šifra djelatnosti: 63300
Popunjava: VESNA ZINDOVIĆ	

Naziv: "TURISTIČKA ORGANIZACIJA MOJKOVAC" MOJKOVAC	
Sjedište: NJEGOŠEVA BB, MOJKOVAC, CRNA GORA	

Grupa račun, račun	1	2	3	4	5	6	7
POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Teuća godina	godina - krajnje stanje	Prehodna godina - početno stanje		
			001				
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			002		12986	7273	
B. STALNA IMOVINA (003+008+016)			003				
I. NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	010		004				
1. Ulaganja u razvoj	011 i 014		005				
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	012		006				
3. Goodwill	016 i 015		007				
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BILOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)		008		12986	7273	
1. Zemljište i objekti	020 i 022		009				
2. Postrojenja i oprema	023		010		12986	7273	
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)			011				
3.1. Investicione nekretnine	024		012				
3.2. Biološka sredstva	021 i 025		013				
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	026 i 029		014				
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi	028 i 027		015				
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)			016				
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	030, 039 (dio)		017				
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	033 (dio), 039 (dio)		018				

Grupa račun, račun	1	2	3	4	5	6	7
POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje		
031 (dio),032 (dio),039 (dio),032 (dio)	031						
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	019						
033 (dio),039 (dio),039 (dio)	020						
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)	021						
031 (dio),032 (dio),032 (dio)	021						
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	022						
032 (dio),034 (dio),036,039 (dio)	022						
6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	023						
038,039 (dio)	023						
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	024						
288	024						
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	025						
D. OBRATNA SREDSTVA (026+031+039+043+044)	025				34406	37189	
1. ZALIH (027 do 030)	026						
10	027						
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni djelovi, stari inventar i auto gume)	028						
11	028						
2. Nedovršena proizvodnja	029						
12 i 13	029						
3. Gotovi proizvodi i roba	030						
4. Dati avansi	031						
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	031					35642	
1. Potraživanja od kupaca	032					31870	
202,203,209 (dio)	032						
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	033						
200,209 (dio)	033						
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	034						
201,209 (dio)	034						
4. Ostala potraživanja (036+037+038)	035						
223	036						
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	037						
27	037						
4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	038						
21, 22,osim 223	038						
4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	039						
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	039						
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	040						
236(dio)	040						

Grupa račun, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
1	2	3	4	5	6	7
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjele	041				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	042				
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	043		2536	1547	
04	V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	044				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	045				
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	046		47392	44462	
	PASIVA					
30	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		24558	24762	
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10451	10451	
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109+110)	105				
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107				
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potrsaldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	109				
330 i potrsaldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	110				
	VI. NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		14107	14311	
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		26147	20469	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113		6336	6335	
350	3. Gubitak ranijih godina	114		12493	12493	
351	4. Gubitak tekuće godine	115		5883		
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117				

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje
		3	4	5	6	7
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118				
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119				
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122				
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124				
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125				
495(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126				
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		22834	19700	
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE (130 do 137)	129		22834	19700	
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131				
422(dio), 423(dio), 424(dio), 425(dio), 426(dio), 429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132		20000	20000	
433, 434, 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133				
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		2834	-300	
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		2834	-300	
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140				
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				

Dana 06.03.2024

M. Vesna

VESNA ZINDOVIĆ

V. Vesna

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

M.P. RADONJA VUKOVIĆ

Odgovorno lice

[Handwritten signature]

PARLAMENTA I VIJEĆA

Obrasc uskladen sa članom 4. Zakona o računovodstvu („Sl. list CG“ broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG

Grupa račun, račun	1	2	3	4	5	6	7
POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno stanje		
G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144			47392	44462		
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (490, 491, 494, 495, 496, 497 i 499)	143						
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142						